

2) (i bollspel) Se *Fjäderboll. Spela b.* — 3) Biljardboll; se d. o. *Göra en b.*, lyckas stöta den med koden dit man vill. — 4) (i utsträckt betydelse) Hvarje slags lätt, bollformig kropp, t. ex.: Snöboll, Hårboll (stundom i magen på kreatur), Väderboll, o. s. v. *B-en på en florett. Formera sig till en b.* — 5) (boktr.) Ett med skinn öfverdraget bollformigt verktyg, som förr begagnades vid stilarnes insvärtande i pressen. — 6) Bollformigt verktyg, som begagnas vid förgyllning.

BOLLA SIG, v. r. 1. (mindre brukl.) Formera sig till boll.

BOLLFORMIG, a. 2. Som har formen af en boll. — *Bollformighet*, f. 3.

BOLLHUS, n. 5. (ford.) Hus, der man spelade boll. — Så kallades äfven en på Slottsbacken i Stockholm stående träbyggnad, hvaruti fanns en teater, der skådespel uppfördes.

BOLLKAST, n. 5. Kastning en gång med en boll. *Vid första b-et tog han bollen, vid det andra föll den på marken.*

BOLLKASTANDE, n. 4. Se *Bollkastning*, 4.

BOLLKASTARE, m. 5. 1) Person, som roar sig att kasta boll. — 2) Säges, åtföljdt af något adjektiv, med afseende på en persons skicklighet att kasta boll. *Skicklig, dåtig b.*

BOLLKASTNING, **BOLLSLAGNING**, f. 2. 1) Handlingen, då man kastar boll. — 2) Konsten att kasta boll. *Mycket skicklig i b.* — *Ss. B-skonst.*

BOLLMAKARE, m. 5. En, som fordom, då bollspel var allmänt brukligt, förfärdigade bollarna, som dervid begagnades.

BOLLMÄSTARE, m. 5. Person, som hade uppsigten öfver ett bollhus och tillsyn vid spelet derstädes.

BOLLSPEL, n. 5. Ett slags lek, bestående uti att kasta boll. Isynnerhet menas dermed det slags bollkastning, som fordom var bruklig och öfvades uti enkom dertill uppbyggda hus (Bollhus). — I nordiska sagorna omtalas flera slags bollspel, såsom Väderboll, Isboll och Snöboll. — Den numera vanliga leken att kasta boll kallas i allmänhet *Bollkastning*, *Bollslagning*, men ej gerna *Bollspel*.

BOLLSPELARE, m. 5. 1) En, som roar sig med bollspel. — 2) Säges med afseende på en persons skicklighet att spela boll, då merendels åtföljdt af ett adjektiv. *Skicklig, dåtig b. Han är ingen b.*, en dålig b.

BOLLSPELNING, f. 2. Se *Bollspel*.

BOLLTISTEL, m. 2. pl. — *tistlar*. Ört af fam. Compositæ. *Echinops sphærocephalus*.

BOLLTRÄ, n. 4. Litet smalt och platt trä med skaft, som begagnas att slå bollen med i visst slags bollkastning.

BOLLVERK, se *Bålverk*.

BOLMA, v. n. 1. (fam. o. pop.) Röka tobak häftigt, och dervid utblåsa mycken rök. — *Bolmande*, n. 4.

BOLMARE, m. 5. En, som holmar.

BOLMÖRT, f. 3. Giftig växt af Solanfamiljen, med grågula, mörkt violettstrimmiga och i botten mörkbruna klockblommor, småludna, för känseln feta blad, och vämjelig lukt. Blad och frön brukas i medicinen. *Hyoscyamus niger*.

BOLOGNESERFLASKA, bålännejäserflåska, f. 1. (fys.) Benämning på vissa slags flaskor, hvilka genom plötslig affylning vid blåsningsfått den egenskapen att springa sönder, så snart en skarp sten eller annan hvass kropp nedfålls emot deras

botten, men tåla en temmeligt stark stöt af en slät eller rund kropp.

BOLOGNESERHUND, bålännejäserhund, m. 2. Ett slags liten hund med långt, fint, silkeslent, något lockigt hår, vanligen hvitt, mera sällan brunt eller svart, breda, nedhängande öron och uppåt krökt svans. Ett slags knåhund.

BOLSTAD, m. 5. pl. — *städer*. Gården, platsen vid ett hemman, der hufvudbyggningarne (mangården) äro belägna. — Brukas och någon gång i samma betydelse som *Bolby*; deraf: *Bolstada skäl*, råmärke.

BOLSTER, n. 5. och m. 2. pl. *bolster* och *bolstrar*. Underkudde, som begagnas på botten af en säng, till underlag för att ligga på, och derföre af lika längd som sjelfva sängen.

BOLSTERSTOCK, m. 2. Se *Syll*.

BOLSTERVAR, n. 5. 1) Det tyg, hvaruti fjädern eller dunet i en bolster blifvit stoppadt, och som utgör sjelfva öfverdraget derpå. — 2) Ett slags väf, som dertill begagnas. Heter egentligen *Bolstervarsväf*. — *Ss. B-sbyxor, -skläder, -stock*, m. m.

BOLTSTICKEL, m. 2. pl. — *sticklar*. (tekn.) Stickel, hvars undersida icke är rak, utan konvex.

BOLUS, båluss, m. sing. (mineral.) En högst fin och starkt sammanbakad lera af mörkt isabellgul eller ljust gulbrun, stundom svartbrun färg, uppkommen genom inblandadt jernoxidhydrat jemte något manganoxid. Kallades fordom äfven *Terra sigillata* och ansågs länge som ett universalsmedel emot sjukdomar.

BOM, m. 2. pl. *bommar*. (af det tyska *Baum*) 1) Rundt eller fyrkantigt, jemntjockt, efter olika behof olika långt trästycke, som begagnas till stängsel tvärs för dörr, port, o. s. v. Förekommer i flera sammansättningar, såsom: Slagbom, Fällbom, Tullbom, m. fl., hvilka ses på sina ställen. *Skjuta b-men för, ifrån en dörr, en port. Slå, skjuta igen b-men vid en tull. Sätta b. för*, tillstänga med en b.; (fig.) hindra, förekomma. *Under lås och b.*, både läst och förbommadt; (fig.) väl förvaradt. — 2) Trästycke, till formen liknande en stock, stolpe eller bjelke, hvilket utgör en del af vissa verktyg och redskaper, för att derpå uppvinna eller fästa något, eller för andra ändamål: a) (på fartyg) en ifrån mastens akterkant utliggande lång och tjock stång, hvarvid bomseglets underlik är fästad. — b) (på väfstel) Se *Väfbom*. — c) Starkt, tjockt trä, på vindspel och kranar, hvarmedelst tyngder lyftas eller flyttas. — d) (på vagnar) Långt, starkt trä, som förbinder förvagnen med bakvagnen. — e) Se *Sadelbom*. — 2) *B-mar* kallas de mellan refflorna i en bösspipa liggande upphöjningar, som kvarblifvit af godset efter reffloras inskärning.

BOM, adv. På sidan om målet. Nyttjas, för att uttrycka, att man vid skjutning, kastning o. s. v. icke träffat rätt, skjutit, kastat, slagit fel. *Skjuta, kasta, slå b.* (Fig.) *Det slog b. för honom*, han misslyckades.

BOMB, bålmb, m. 5. 1) Ihålig jernkula, fylld med sprängladdning eller brandsats, och gjord att afskjutas ur mörsare och bombkanoner. — 2) (fyrv.) Ihålig kula af papp eller af trä och fylld med lyskulor eller andra satser.

BOMBARDERA, bålmbardera, v. a. 1. Beskjuta med bomber. *B. en stad, en fästning*. — *Bombarderande*, n. 4. o. *Bombarder-ring*, f. 2.

BOMBARDERARE, m. 5. En, som bombarderar eller har bombarderat en stad, en fästning, o. s. v.